

Motion till riksdagen 2006/07:U235

av **Hans Linde m.fl. (v)**

Colombia

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum bör verka för att den colombianska regeringen uppfyller sin skyldighet att garantera säkerheten för människorättsaktivister och fackligt aktiva i enlighet med ratificerade avtal.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum bör verka för att företrädare för den colombianska staten avstår från att utsätta människorättsaktivister för livsfara genom att ifrågasätta deras arbete och utmåla dem som gerillasympatisörer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum bör verka för att den colombianska regeringen upphör med godtyckliga arresteringar och massgripanden och lever upp till rättsstatens grundläggande principer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum bör verka för att den colombianska regeringen avstår från att involvera civilbefolkningen i konflikten och respekterar civilbefolkningens rätt att förhålla sig neutral.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen genom redovisning av hur biståndspengarna används garanterar att dessa inte kopplas till Plan Colombia och USA:s militära stöd och operativa verksamhet i Colombia.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige inte ska delta i eller understödja den colombianska regeringens process, vilken ger paramilitären i Colombia immunitet när det gäller grova brott som mord, bortförande, hot och trakasserier som den begått mot fackföreningsaktiva, människorättsorganisationer, folkrörelser samt politiska partier.

Fel! Okänt namn på

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige i sina kontakter med den colombianska regeringen och inom EU bör verka för att det i alla handels- och samarbetsavtal med den colombianska regeringen ställs tydliga krav på respekt för mänskliga fri- och rättigheter och att ingångna avtal suspenderas om kraven inte efterlevs.

2 Inledning

Under de senaste 20 åren av inbördeskriget i Colombia har mer än 70 000 människor dödats. De allra flesta har varit civila som inte har varit inblandade i strider. Nästan fyra miljoner människor har tvingats på flykt inom landet. Tiotusentals människor har torterats, kidnappats och "försvunnit". Merparten av dessa övergrepp har utförts av arméstödda paramilitära grupper. Särskilt allvarlig är situationen för människorättsaktivister, fackligt aktiva och politiskt oppositionella. Efter en förändring av den colombianska konstitutionen blev Colombias president Álvaro Uribe Vélez omvald den 28 maj i år. Uribe Vélez har tydligt klargjort att han förespråkar en militär lösning på den halvsekullånga konflikten.

3 Förföljelser av människorättsaktivister

I Amnesty Internationals senaste rapport om Colombia, *Colombia Fear and Intimidation: The dangers of human rights work*, beskrivs den allvarliga situationen för människorättsaktivister. De colombianska människorättsaktivisterna fyller en central funktion genom att rapportera om alla förbrytelser och övergrepp som begås i landet. De regionala och lokala människorättsaktivisterna är ofta den enda informationskällan i svårtillgängliga och konflikthärjade regioner. Under årets valrörelse utsattes de flesta större människorättsaktivisterna i Colombia för hot från grupper som kallade sig för "nya" paramilitärer. Som medlem i FN och de amerikanska staternas samarbetsorganisation OAS har Colombia frivilligt åtagit sig att respektera människorättsaktivisters arbete och garantera deras säkerhet. Den svenska regeringen bör därför i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum verka för att den colombianska regeringen uppfyller sin skyldighet att garantera säkerheten för människorättsaktivister och fackligt aktiva i enlighet med ratificerade avtal. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Den colombianska regeringen har vid upprepade tillfällen likställt människorättsorganisationernas arbete med stöd till gerillan och därigenom utsatt dem för livsfara. President Uribe Vélez har gått så långt som att kalla flera människorättsorganisationer för "terrorismens talesmän". Den svenska regeringen bör därför i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum verka för att företrädare för den colombianska staten

avstår från att utsätta människorättsaktivister för livsfara genom att ifrågasätta deras arbete och utmåla dem som gerillasympatisörer. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Godtyckliga arresteringar

President Uribe Vélez första mandatperiod kännetecknades av en dramatisk ökning av antalet godtyckliga arresteringar. Under Uribe Vélez första år vid makten utfördes enligt den colombianska juristkommissionen 4 362 godtyckliga arresteringar, nästan dubbelt så många som under de föregående sex åren tillsammans. Å ena sidan rör det sig om en tilltagande kriminalisering av människorättsaktivister, fackligt aktiva och politiskt oppositionella som systematiskt utsätts för husrannsakan och gripanden utan rättslig grund. Å andra sidan rör det sig om godtyckliga massarresteringar av civilbefolkning i områden som av polis och militär anses sympatisera med gerillan. Den svenska regeringen bör därför i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum verka för att den colombianska regeringen upphör med godtyckliga arresteringar och massgripanden och lever upp till rättsstatens grundläggande principer. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Inblandning av civilbefolkning

Den colombianska regeringen har under president Uribe Vélez styre genomfört en rad åtgärder för att involvera civilbefolkningen i den väpnade konflikten. Exempel på detta är beväpning av civilbefolkningen, upprättandet av ett nationellt nät av angivare och informatörer samt militär propagandaverksamhet riktad till barn och skolungdomar. Dessa åtgärder suddar ut gränsen mellan civilbefolkning och stridande parter och utsätter på så sätt civilbefolkningen för stor fara. I internationella konventioner erkänns civilbefolkningens rätt att förhålla sig neutral. I Colombia har flera så kallade fredssamhällen aktivt valt att ställa sig neutrala i konflikten. Detta har inte respekterats av den colombianska staten. Fredssamhällena har utsatts för kontinuerliga övergrepp och trakasserier från polis och militär, och regeringsrepresentanter har vid upprepade tillfällen anklagat fredssamhällena för att gå gerillans ärenden. Den svenska regeringen bör därför i sina kontakter med den colombianska regeringen och i internationella forum verka för att den colombianska regeringen avstår från att involvera civilbefolkningen i konflikten och respekterar civilbefolkningens rätt att förhålla sig neutral. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

6 Den amerikanska inblandningen

USA har en lång historia av inblandning i Colombia. När vänstern under senare år växt sig allt starkare i stora delar av kontinenten har Colombia allt tydligare utkristalliserats sig som USA:s starkaste allierade i Sydamerika. USA kan idag svårigen beskrivas som något annat än en aktiv part i den militära konflikten i landet. Bakom de formella motiven, att bekämpa narkotika, är USA djupt inblandat i den militära konflikten.

USA:s strategi för Colombia beskrivs i Plan Colombia, som ursprungligen enbart skulle handla om narkotikabekämpning. I dag innefattar den också direkt militärt stöd till den colombianska militären – stöd i form av militär utbildning och stridshandlingar mot landets gerillarörelser FARC och ELN. Gränserna mellan narkotikabekämpning och stridshandlingar mot gerillarörelserna har därför suddats ut. Mot bakgrund av denna förändring är det av största vikt att den svenska regeringen tydligt redovisar på vilket sätt Sverige samarbetar med Colombia när det gäller narkotikabekämpning och hur det svenska biståndet till Colombia används i denna specifika fråga.

Den colombianska regeringen bör redovisa hur biståndspengarna används för att garantera att dessa inte kopplas till Plan Colombia och USA:s militära stöd och operativa verksamhet i Colombia. Detta vill vi att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna.

7 Sanningskommission

Den colombianska konstitutionsdomstolen har krävt att någon form av sanningskommission tillsätts. En sanningskommission skulle kunna innebära en upprättelse för många av den 50-åriga konfliktens offer, att information om försvinnanden och övergrepp kom fram och att grunden till en fredlig utveckling skulle kunna läggas. President Uribe Vélez har förhalat förslaget och försökt lägga fram betydligt mer urvattnade förslag till en sanningskommission. Sverige bör verka i sina kontakter med Colombia så att en sanningskommission tillsätts.

President Uribe Vélez har arbetat för att införa en amnesti för förbrytelser begångna under den väpnade konflikten. En utveckling som syftar till att immunitet ges till personer som gjort sig skyldiga till grova brott mot de mänskliga rättigheterna är djupt oroväckande.

Vittnesmål som lämnats inom rättsväsendet i Colombia visar att det finns misstankar om att militärer i den colombianska armén även återfinns i de paramilitära grupperna. Detta är en allvarlig anklagelse mot en regim som påstår sig värna mänskliga rättigheter och vill skapa fred åt ett folk som plågats av en 50-årig konflikt, där mänskliga rättigheter dagligen kränkts. Utifrån detta bör ej immunitet ges till paramilitärer och Sverige bör inte delta i, eller understödja, en process som medför straffrihet för grova brott mot de mänskliga rättigheterna. Detta vill vi att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna.

8 Villkorat samarbete

Colombianska produkter omfattas i dag av EU:s program för General System of Preferences (GSP). Avtalet inbegriper respekt för fackliga och mänskliga rättigheter. För närvarande pågår förhandlingar mellan EU och den Andinska gemenskapen, där Colombia ingår, om upprättandet av ett associationsavtal. Handelsavtal kan fungera som en påtryckningsmekanism för att kräva respekt för mänskliga rättigheter i avtalsländerna. Ett exempel på detta är när EU den 3 oktober 2005 suspenderade handelsavtalet med Uzbekistan efter allvarliga övergrepp i landet. Den svenska regeringen bör därför i sina kontakter med den colombianska regeringen och inom EU verka för att det i alla handels- och samarbetsavtal med den colombianska regeringen ställs tydliga krav på respekt för mänskliga fri- och rättigheter och att ingångna avtal suspenderas om kraven inte efterlevs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 29 oktober 2006

Hans Linde (v)

Marianne Berg (v)

Kalle Larsson (v)

Pernilla Zethraeus (v)

Jacob Johnson (v)

Lena Olsson (v)

Alice Åström (v)